

СЕКЦИЯ 3

ЭКОНОМИЧЕСКАЯ ОЦЕНКА ЭФФЕКТИВНОСТИ МЕРОПРИЯТИЙ ПО РЕСУРСО- И ЭНЕРГОСБЕРЕЖЕНИЮ

АГРЕГАЦІЯ, ЯК МЕХАНІЗМ УДОСКОНАЛЕННЯ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ З РОЗВИТКУ СФЕРИ ВОДОПОСТАЧАННЯ І ВОДОВІДВЕДЕННЯ

Д. В. АРЛАЧОВ*, **Т. О. БУРЕНКО***, *кандидат наук з державного управління*, **О. Ю. КОРЧМІТ****, **Т. О. КОЗЛОВСЬКА***

*Національна комісія, що здійснює державне регулювання сфері комунальних послуг

вул. Димитрова, 24, м. Київ, Україна, 03150

e-mail: Arlachev@inbox.ru, t_burenko@ukr.net, tatyana.ko@gmail.com

**Академія муніципального управління

e-mail: korchmit@ukr.net

Залучення інвестицій у сферу централізованого водопостачання і водовідведення розглядається зараз переважно з точки зору потреб технічного переоснащення за рахунок Державного бюджету України [1]. Менше уваги приділяється підвищенню інвестиційної привабливості підприємств через покращення економічних характеристик їх діяльності (зниження використання електроенергії, зменшення собівартості послуг водопостачання і водовідведення тощо). Інвестори погоджуються вкладати кошти тільки у прибуткові підприємства, тому основним завданням зараз є розробка напрямів виходу підприємств на траєкторію збалансованого розвитку, зокрема шляхом оптимізації операційних витрат у діяльності з відповідним зниженням собівартості послуг.

Підприємства централізованого водопостачання і водовідведення в Україні мають різний рівень інвестиційної привабливості з точки зору їх економічних показників функціонування. Але прослідковується чітка тенденція: більш потужні підприємства мають кращі показники, і як наслідок, мають більше можливостей на отримання інвестиційних ресурсів. Тому у наукових колах та в органах державної влади обговорюються проблеми об'єднання підприємств централізованого водопостачання і водовідведення [2, 3].

За даними Державної служби статистики України 5486 суб'єктів господарювання надають послуги з централізованого водопостачання і водовідведення, з них лише 2144 мають ліцензії на провадження даного виду діяльності [4]. Одночасно малі підприємства централізованого водопостачання і водовідведення позбавлені можливості залучення довгострокових інвестиційних ресурсів, зокрема з причини обмеженості

бюджетів розвитку місцевих громад для надання місцевих гарантій під фінансові запозичення.

А така велика кількість суб'єктів господарювання не забезпечує належного задоволення попиту на якісну та доступну (технічно, економічно) воду для населення через відсутність інвестиційних коштів у більшості цих підприємств на модернізацію. Так, 75 % населених пунктів (4,2 млн. домогосподарств) в Україні не мають доступу до централізованого водопостачання і водовідведення, лише 2 % населених пунктів (23 % домогосподарств) забезпечені послугами з централізованого водовідведення. Тарифи на послуги водоспоживання в малих містах, селищах та селах у 2-5 разів перевищують тарифи, що діють у великих містах (в межах однієї області), в той час як міжрегіональна різниця між найнижчим та найвищим тарифами сягає кількох десятків разів.

Об'єднання підприємств доцільно проводити поетапно – приєднання великих підприємств області до підприємства обласного центру (в окремих випадках необхідно виділяти декілька «вузлів об'єднання» – підприємство обласного центру та інше велике підприємство співставне за масштабами виробництва та рівнем тарифу) на першому етапі, та остаточне приєднання решти малих підприємств області до створеної єдиної регіональної компанії. Процес об'єднання має здійснюватись на основі послідовного застосування соціального, технологічного, басейнового, територіального принципів та застосуванням форми об'єднання – управління спільною власністю територіальних громад (обласних рад).

Серед оптимальних моделей підвищення інвестиційної привабливості підприємств централізованого водопостачання і водовідведення варто розглядати їх агрегацію навколо найбільш потужних підприємств області із встановленням єдиного регіонального тарифу на рівні діючого у підприємства - центру об'єднання.

Запропонований організаційно-правовий механізм має приклади практичного впровадження та позитивні соціально-економічні наслідки: об'єднання на договірних засадах на праві спільної власності об'єктів права комунальної власності, реалізація процедури об'єднання у порівняно короткі терміни та відсутність перешкод для встановлення єдиних (обласних) тарифів.

Технологічна єдність підприємств дозволить суттєво покращити якість надання послуг централізованого водопостачання та водовідведення за рахунок використання спільних виробничих потужностей та досягнення ефекту масштабу.

В свою чергу, визначення єдиного регіонального тарифу на соціально-доступному рівні на централізоване водопостачання і водовідведення (чинному в обласному центрі) має стати найбільш ефективним та соціальноприйнятним механізмом стимулювання місцевих громад до співробітництва шляхом злиття майнових комплексів комунальної форми власності.

Список використаних джерел:

1. Как заинтересовать Запад финансировать модернизацию украинских систем водоснабжения и водоотведения? [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://vgolian.com/>
2. Косянчук І. Зворотний бік «тарифної медалі» / І. Косянчук // Урядовий кур'єр. – 2012. – №80. – С. 6.
3. Кравченко В.А., Новые пути водоснабжения Украины/ В.А. Кравченко, А.В. Кравченко // Водопостачання та водовідведення. – 2013 – № 5. – С. 2-7.
4. Державна служба статистики. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>.